

Näin otat huomioon ikääntyneet opiskelijat – ohjeita Ikäihmisten yliopiston opettajille

Tervetuloa luennoimaan Ikäihmisten yliopiston luentosarjalle!

Opiskelijamme ovat pääosin eläkeikäisiä, aktiivisia, aikaansa seuraavia ja kriittisiäkin kuulijoita. Opiskelijoista 80 % on naisia, ja heidän koulutustaustansa vaihtelee kansakoulun käyneistä tieteellisen jatkotutkinnon suorittaneisiin.

Opiskelijat ovat yleensä erittäin motivoituneita mm. siksi, että luentosarjat suunnitellaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa heidän esittämiensä toiveiden pohjalta. Tästä samasta syystä opiskelijat ovat varsin uskollisia; jotkut heistä ovat kuunnelleet jo toistakymmentä vuotta Ikäihmisten yliopiston luentoja. Pääosa opiskelijoista kuuntelee yleensä koko luentosarjan, mutta joukossa voi aina olla muutamia kertakävijöitä.

Opiskelijoilla on pitkä elämäkokemus ja paljon aiemmin omaksuttua tietoa myös luentojen aiheista. Siksi he keskustelevatkin mielellään luennoitsijoiden kanssa ja esittävät heille kysymyksiä. Yhteiselle keskustelulle kannattaakin varata reilusti aikaa luennon päätteeksi. Ikäihmisten yliopistossa aiemmin luennoineet asiantuntijat pitävät itsekin juuri tätä vuorovaikutusta opiskelijoiden kanssa rikastuttavana kokemuksena - verrattuna esimerkiksi yliopiston perustutkinto-opiskelijoille luennoimiseen.

Tässä muutamia opetuksen käytäntöihin liittyviä asioita, jotka kannattaa huomioida luennolla:

Näkyvyys

- Rohkaise opiskelijoita sijoittumaan tilan etuosaan. Älä kuitenkaan pety, jos näin ei tapahdu – opiskelijat usein asettuvat omalle tutulle paikalleen, vaikka sitten kauemmaksi luennoitsijasta.
- Tarkista, että valaistus on riittävä ja että häikäisyä ei synny.
- Älä näytä liian runsasta määrää PowerPoint -dioja.
- Diat kannattaa esittää rauhallisessa tahdissa.
- Diojen tekstit on hyvä lukea myös ääneen.
- Diatekstin tulee olla kookasta ja luoda selkeä kontrasti pohjaväriin nähden.
- Yhteen PowerPoint -diaan vain rajallinen määrä tekstiä.

Kuuluvuus

- Minimoi taustamelun määrä mm. sulkemalla ikkunat ja ovet.
- Varmista, että äänesi kuuluu. Mikroфонia kannattaa käyttää tiloissa, johon sellainen on hankittu.
- Seiso koko ajan kasvot kuulijoihin päin. Huulten liikkeiden ja kasvonilmeiden näkeminen auttaa ymmärtämistä.
- Pyri puheilmassasi selkeyteen ja selvänä mm. tieteenalasi spesifit, kuulijoille usein uudet termit ja käsitteet.
- Puherytmin tulee olla riittävän hidas, koska kuulon terävyyden heikentyessä tarvitaan enemmän aikaa äänien erottamiseen ja ymmärtämiseen.
- Visualisointi, esimerkiksi kuvien käyttö, helpottaa kuulemistä ja ymmärtämistä.
- Yleisökysymykset kannattaa toistaa pääpiirteissään (mikrofoniin, mikäli sellainen on käytettävissä).

Lisäksi

- Luentorungon tai tiivistelmän jakaminen monistettuna kuulijoille helpottaa luennon keskeisten ajatusten välittymistä.
- Luennon loppuun kannattaa varata aikaa kysymyksille ja keskustelulle.